

MOSTOWY (38) ai

Oba o jasne.

sg m N mostowy (1). $\diamond$ *A* mostowy (1). $\diamond$ *f L* mostow(e)j (1). $\diamond$ *n N* mostow(e) (6). $\diamond$ *G* mostowého (10); -ého (6), -(e)go (4). $\diamond$ *L* mostowym (1). $\diamond$ *pl N subst* mostowé (6); -é (3), -(e) (3). $\diamond$ *G* mostowych (4). $\diamond$ *A subst* mostowé (4); -é (1), -(e) (3). $\diamond$ *I n* mostowémi (1). $\diamond$ *L* mostowych (3).

Sł stp: mostowe, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Przymiotnik od „most” (36) :

a. Stanowiący część mostu; *ad pontem pertinens Cn* (2) :

Wyrażenie: »pal mostowy« (2): *Fistuca, Młot/ Kula Kłoc albo Báran/ Táran* którym pale á zwłafzczá moftowe w ziemię wbiyayá *Mącz* 128d, 425d.

b. Związany z opłatą od przejazdu przez most (34) :

W połączeniach szeregowych (2): *ZapWar 1545 nr 2646; [te ziemie]* także od płacéy wżelákich *Poborów/ Myt* albo *Ceł/ ták* wodnych iáko *Grobelnych/ Moftowych/ Tárgowych/* wedle *Przywileiów y wolności Koronnych wolnémi czyniémi SarnStat 1039.*

Wyrażenia: »cło mostowe« = *teloneum pontale JanStat* (11): aby przed Szeymem pirwífem przez *Commisfarze* była íprava do *Cancellaryey* prziniešiona abo przellana gdzie ktore czło grobelne abo moftove iešt potrzebne z pozitkiem abo z íkodá rzeczi *Póspolitey ComCrac 13, 13 [3 r.]; ZapWar 1545 nr 2646; Clá/ Targowe/ Moftowe/ Kotłowe/ Ozniczne GostGosp 168; PRzywileie* pošełnieyšé [...] íá dáné ofobóm pewnym albo miáftóm ná clá Moftowé/ albo Grobelné *SarnStat 68; náznáczylímy* niktóre z *Rád nášzych [...]* áby káždégo líftu w íobie zámknienié ná Clá/ ná Moftowé/ ná Gróbelné nápišáli. *SarnStat 397, 399 [2 r.], 1039.*

[»myto mostowe«: *Myto mostowe.* Wybierają mostowe od káždégo woza z jakimkolwiek towarem bądź 1 koniem, bądź kilkiem jedzie, tylko grosz 1. *LustrLub 81.*]

Szereg: »cło grobelne a(l)bo mostowe« = *teloneum pontale vel aggerale JanStat [szyk 4:4] (8):* A gdy będzie od *Commisfarzow* przyniešiona íprava mieyšcz tich na ktorychbysie iem zdalo czło grobelne abo Moftove spraviedlive abo niešpraviedlive. *ComCrac 13, 12v, 13 [2 r.]; ITem, O kášfowánié ceł Moftowych/ grobelnych/ privatarum perfonarum. SarnStat 399, 68, 397, 399.*

a. *W funkcji rzeczownika: praw.* »mostowe« = *opłata pobierana za przejazd przez most; pontale JanStat; pontalia, vectigal pontis; quod pro transitu in ponte datur Cn* (23) : *Maršchalkowi Wolniskiey* ziemye po 1 grošchu moftowego biorą po 150 tholp soli *MetrKor 59/281v, 57/115, 120, 59/272; UstPraw Ev; GórnRozm G3 marg;* Od moftowego takze íá wolni: á kto chce wbród iechác, nie ma mu bydź broniono. *SarnStat 68; ODPVSCZENIE CLA y Czopowého miáftu Krákovu: á podwysšzenié moftowého. SarnStat 405; DLa popráwy dróg w Krákovie nád ítare moftowé/ zá pozwolenióm wšzech ítanów poštánawiamy SarnStat 964, 963, 965, 1310 [2 r.]; [moftowe/ vectigal. pontale vulgo appellant. Volck L114].*

W połączeniach szeregowych (5): od wżelákich płac/ podatków/ moftowych [*ab omnibus damnationibus, solutionibus possibilibus, pontalibus JanStat 218*]/ *woien/ ítraży/ clá/ mytá/ dżešięcin [...]* wolno czynimy *SarnStat 202, 396 [2 r.], 400, 1196.*

Wyrażenie: »mostowe myto« [szyk 1:1] (2): Około Ceł/ moſtowych/ grobelnych/ y innych wſzelákich myt/ [...]iáko lie to tu było wſzyſtko odłóżyło z Séymu Wárſzawſkiego *SarnStat* 400, 400.

Szeregi: »mostowe (i) cło« [szyk 1:1] (2): Moſtowe y cło Toruńſkie dzyefiącią tyliąc złotych wykupił z rozmaítých ręku/ ná przodku pánowánia ſwego. *BielKron* 405v; Ziemię Sędomiérſką z Zamkiem/ z Miáſtem/ z Miáſtecſzki/ ze Wſiámi/ ze Cły/ Moſtowémi [*teloneis pontalibus JanStat* 86]/ y ze wſzytkiémi Czynnſzami [...] ku niéy należácémi/ odpuſzczáiąc *SarnStat* 978.

»mostowe, grobelne« (1): Tak tego wiele ieſt/ iż y Sędziom/ y Stároſtom fá ciężczy niepomału/ potwarzáiąc ie o Moſtowe/ grobelne pożywáiąc. *GórnRozm* G3.

»myto albo mostowe« (1): KTO moſt ma zły álbo przeiazd ná ſwym gruncie: A zwláczá gdy myto bierze álbo moſtowé. *SarnStat* 477.

2. Zestawienia w funkcji n-loc (2) :

»Mostowy Ostrow« = nazwa kępy wiſlanej (1): Moſtowy oſtrow wyźrzyſz wnet przed ſobą *KlonFlis* Gv.

»Mostowa ulica« (1): Item powyedzial ze wthorunyv v piſchney Janovy na moſthowey vliczy 12 groſſos [!] vkradl czlowyekovi yednemv *LibMal* 1543/76.

Cf MOSTNE

AKtt